

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu. -- Posamezna številka stane s prilogo „Vera in Življenje“ 2.- Din

Kristus-delavec.

33 let je bil Kristus star, ko je na Golgoti spregovoril: „Dopolnjeno je“ in izročil nebeškemu Očetu svojo dušo. Umril je v zavesti, da je dovršil svoje poslanstvo, da je zadoštil božji pravičnosti in da je človeštvu dal nauk, po katerem se lahko vsakdo zveliča. Dopolnil je svoje poslanstvo in odšel. Nam pa je zapustil svoj nauk in tudi zgled svojega življenja. Poznamo njegove nauke in potek njegovega življenja, a to svoje znanje le preradi omejimo samo na zadnja tri leta njegovega življenja, samo o tem pišemo in govorimo.

Kje pa je bil Kristus od svojega dvanajstega pa do tridesetega leta? Ali je res omejil svoje delo za človeštvo samo na zadnja tri leta? Nikakor ne. Dvanajstletni Jezus v templju nam pove, da mu moramo slediti že od tistega dne naprej, slediti njegovim besedam in njegovemu zgledu. Res se jim po tem prvem javnem nastopu takoj umaknil v Nazaret, kjer je ostal neopažen celih osemnajst let, a da bi on to storil brez posebnega namena si nikakor ne moremo misliti. Če je Jezus pri zadnji večerji rekel učencem: „Zgled sem vam namreč dal...“, ne smemo teh njegovih besedi omejiti samo na zgled umivanja nog, ampak na zgled vsega njegovega življenja od dvanajstega leta naprej. Iz tega njegovega zgleda pa razberemo, da je posvetil Kristus osemnajst svojih najlepših mladostnih let izključno le svojih rokodelskemu delu v Nazaretu. Ni skritega rokodelskemu delu v Nazaretu. Ni bilo to samo slučajno. Če namreč pregledujemo Jezusove nauke, ne najdemo nikjer izrečnega nauka o delu, četudi nam v prilikah o delavcih v vinogradu, o sejavcu, o dobrem pastirju, o krivičnem oskrbniku, o ribičih itd., res mojsterko opisuje delo in njegovo vrednost. A o delu samem, ki je vendar bistveni del našega življenja, ni posebej govoril. V negotovosti pa nas tudi ni hotel pustiti, ko gre vendar za tako važno vprašanje, kot je vprašanje dela. Vedel je, da tu besede same ne bi zadostovale; dal nam je več kot so besede. Zapustil nam je

zgled osemnajstih let! Kristus — Sin božji — je bil navaden delavec celih osemnajst let. S tem je povedano vse. Čemu še besede, ko zgled osemnajstih let dovolj jasno govori.

Kristus-delavec. Nekako čudno zveni ta beseda, a vendar — resnična je. V tej resnični besedi pa najde tudi delavstvo svojo uteho in svojo pravico. Če je sv. Pavel napisal Korinčanom besede: „Saj poznate milost našega Gospoda Jezusa Kristusa, kako je zaradi vas postal ubog, dasi je bil bogat, da bi po njegovem uboštvi vi obogateli“ (2 Kor 8, 9), je vedel, kaj je napisal. Kristus bi si lahko izbral za svoje bivališče na zemlji najlepšo palačo, kjer bi ga čakalo razkošje in bogastvo. Pa njegovo srce ni iskalo tega. Ljubše mu je bilo sredi delavnega ljudstva. Prišel je, da pomaga zatiranim in s skrbmi obteženim. Sam je postal delavec, da more vsakemu delavcu reči: „Poznam tvojo stisko in tvoje uboštvo“. (Raz 2, 9)

Med delavnim ljudstvom je Sin božji živel, z delavstvom je delal in trpel, tako tesno je bil združen z delavskimi sloji, da so mu kratko rekli „tesarjev sin“. Ko je ta tesar začel učiti, mogočnjakom tistih dni to seveda ni bilo prav. A naš tesar je šel preko tega, začel graditi temelj kraljestva božjega na zemlji in si iskati sodelavcev. Tudi teh ni iskal med ponosnimi učenjaki in mogočnimi bogatini, ampak si jih je privzel iz vrst navadnih ribičev. Ali je mogel še jasneje pokazati, kaj misli in kaj hoče učiti o delu in delavskem stanu?

Kristus je zbiral okrog sebe „trudne in obtežene“, da bi jih poživil in to nalogo je naložil tudi svojim apostolom. To je tudi socialna naloga katoliške cerkve. Največja krivica se dela krščanstvu in cerkvi z govorjenjem, da je ona sovražnica delavskega stanu. Ni krščanstvo samo socialno gibanje, a njegovi nauki, ki so nauki Kristusovi, imajo velik namen, da obnove in preuredijo socialno življenje. Doseglo je krščanstvo ta svoj namen že za časa apostolov — kdor ne verjame, naj prebere pismo apostola Jakoba — dosegljo ga je v prvih stoletjih, ko je dalo delu veljavo in odpravilo snženjstvo. Tud,

v onem „temnem“ srednjem veku, ob kateri se danes marsikdo rad spotakne, krščanstvo ni zanemarilo svoje socialne naloge, saj je zgodovinsko priznana resnica, da je delavstvo vse to, za kar se danes bori, v srednjem veku že imelo.

In danes? Ali je krščanstvo zanemarilo socialno nalogo, ki jo ima od Kristusa? Nikakor ne. Omenim naj samo socialno delo delavskega papeža Leona XIII. Njegova okrožnica „Rerum novarum“ je ponovila tozadevne nauke Kristusove in njegovih apostolov. Škof Ketteler med Nemci in dr. Krek med nami sta se trudila, da preneseta te nauke v življenje. Koliko skritih imen je tu sodelovalo in še dela. Duh Kristusa - delavca še živi v katoliški cerkvi, njegovi nauki še poživljajo vse trudne in obtežene in vendar se zdi, kot da je cerkev odrekla in popustila. Delavstvo se krščanstvu odtujaše bolj in bolj, njegov položaj se slabša z vsakim dnem, a pri tem ne nosi Kristus nobene krivde in tudi njegova cerkev ne. Če bi kdo drugače učil ali pa delal, vedimo, da ne uči in ne dela v imenu Kristusa - delavca in tudi ne v imenu Kristusa - kralja, četudi se za takega izdaja. Kristus je eden in isti. Ker je bil Kralj, je postal Delavec.

Delavstvo je danes Kristusu odtujeno, ne mara zanj. Je to resnica? Največja laž današnjih dni je trditev, da delavstvo za Kristusa ne mara. Res je versko življenje med delavstvom zelo padlo, a kdo nosi pri tem krivdo? Ali ni versko življenje najprej padlo med takozvanimi boljšimi krogi in med pridobitnimi krogi? Ali se niso ti krogi prvi odtujili Kristusu in njegovim naukom in se radi tega odtujili tudi delavnemu ljudstvu? Ali niso ti krogi prvi vrgli Kristusa iz javnosti, iz svojega življenja in tudi iz gospodarstva? Ali ne sloni današnje gospodarstvo na načelih, ki so naravnost v nasprotju z nauki Kristusa - delavca? Delavstvo je kmalu občutilo zle posledice teh načel, ki so zavlada v gospodarstvu in se je vprašalo, kje tiči vzrok? Da bi se zavarovali tisti, ki so Kristusa prvi zavrgli, so začeli kričati, da je krščanstvo tisto, ki sovraži delavstvo. Nastopila je največja prevara naših dni. Rešitelj delavstva Kristus - delavec, je predstavljen delavstvu kot njegov zatiralec. Tudi videz je bil tak in delavstvo je začelo zapuščati Kristusa. Prevara je dosegla svoj namen. „Kaj imaš od tega“ je edino načelo brezbožnega kapitalizma, in s tem načelom je kapitalizem tudi delavca odtiral od Kristusa. „Kaj imaš od tega, če greš v cerkev“, je rekel kapitalist, ki je tudi v nedeljo za-

poslil delavca. Pa je delavec pustil cerkev in se ni zavedel, da je s tem pustil tudi Kristusa in z njim socialno enakost in pravičnost. Delavec pa je postal suženj kapitala.

Samo nekoliko pogledjmo okrog sebe in prepričali se bomo, da delavstvo Kristusa in njegovih naukov ne zavrača, pač pa da drugi odvrtaajo delavstvo od Kristusa. V mnogih slučajih so to tudi dosegli in še sedaj dosežajo. Ko pa delavstvo odtujijo Kristusu, ga prepuste samemu sebi brez vsake moralne opore. Tako zapejano delavstvo tava iz zablode v zablodo, izgublja odporno moč in se usužnjuje kapitalu. Zgledov si lahko vsak sam dovolj najde. Delavstvo polagoma spoznava prevaro brezbožnega kapitalizma in se vrača h Kristusu - delavcu, ker je spoznalo, da prinaša edino - le nauk Kristusov, ki je obenem Kralj in Delavec, socialno pravičnost in enakost.

Živa vera v Kristusa - delavca in v zmago njegovih socialnih načel bo letos vodila krščansko delavstvo vsega sveta k proslavam prvega majnika in v Vatikan k proslavi 40 letnice Leonove okrožnice „Rerum novarum“. Da se Kristusova socialna načela še bolj poudarijo, prihajajo iz delavskih vrst glasovi, naj se uvede praznik Kristusa - delavca.

Tudi naše delavstvo se bo z enako živo vero oklenilo načel Kristusa - delavca. z. v.

Zaposienost vsakega.

Bral sem o menihu, ki je bil vsak večer silno zmučen. Predstojnik ga je več dni opazoval, nato mu je pa zastavil vprašanje: „Kaj te vendar tako utruja?“ „Ah,“ odgovori menih, „toliko imam vsak dan opravil, da mi moje slabotne moči ne zadostujejo, ko bi mi ljubi Bog ne pomagal! Zadržavati moram namreč dva bistra orla, pridržavati dva urna zajca, priganjati dva lena vola, krotiti hudega zinjaja in negovati moram stalno enega bolnika!“ — Začudil se je predstojnik nad temi opravili. Pa menih mu je takoj pojasnil: „Govorim resnico. Bistra orla, to so moje oči, katere uidejo rade na kaj slabega in moram biti vedno pozoren nanje. Urna zajca so moje noge, ki bi takoj stopile na napačno pot, ko bi ne bil skrajno pozoren. Lena vola so moje roke, ki pač raje počivajo, kot pa delajo. Hudi zinjaj je moj jezik, kateri, brez pozornosti, rad skoči preko dovoljenega. Bolnik je moje telo, na posvetno navezано in zaljubljeno, ki kaj kmalu zahteva kaj takega, kar moji neumrjoči duši škoduje.“ —

Iz tržiške župnijske kronike.

Božji grob, ki ga tržiški župljani tako radi veliki teden obiskujejo in v katerem dobre župljanke obdajo že par let božjega Zveličarja s samimi svežimi nagelji, je bil že nekdanja posebna briga tržiških župljanov. Do leta 1856. so postavljali v Trziču velik božji grob, ki je stal kar sredi cerkve in je zakrival pogled na veliki oltar. Nerodno je bilo to, ker verniki na veliki petek in soboto niso mogli po klopih videti in slediti obrede, ki se vršijo tedaj na velikem oltarju. Pa je dal popolnoma na svoje stroške napraviti nov, sedanji, božji grob velik dobrotnik župne cerkve g. Deu Jožef. Prvikrat je novi božji grob stal l. 1857. Slikarsko delo je izvršil Gašper Götzl, slikar v Kranju, za 120 gid.

„Aleluja“ imenujejo povsod kip vstalega Zveličarja, ki ga nosijo pri nas v velikonočni procesiji domači dijaki in ki stoji do Vnebohoda na glavnem oltarju. Sedanji kip je bil nešen prvič za velikonočno procesijo leta 1865. Napravil ga je podobar Šubic iz Loke za 13 goldinarjev. Prostovoljni prispevki župljanov so ta račun pokrili.

Zvonik cerkve sv. Jožefa v Trziču je bil pred štiridesetimi leti brez strehe. Podoban je bil torej sedanjemu pungraškemu zvoniku v Kranju. Streho je odveznil silen vihar že prejšnje leto. 25. avgusta 1890 ob pol sedmih zvečer je divjal v Trziču silen vihar, ki je upognil tudi križ na zvoniku župne cerkve, vrgel je streho nad škapulirsko kapelo in polovico strehe nad zakristijo. Poprave pri župni cerkvi so se izvršile takoj, na stolpu cerkve sv. Jožefa pa šele naslednje leto, ker je bila prejšnja jesen za tako delo vremensko nengodna. Vse delo je izvršil kleparski mojster Anton Belec iz St. Vida nad Ljubljano. Delo pri župni cerkvi je stalo skupno z novim kazališčem za uro 600 goldinarjev, delo pri sv. Jožefu pa 1154 goldinarjev in 61 krajcerjev. Prispevali sta nekaj cerkvi, nekaj pa župljani.

Že sedemdeseto leto krščujemo naše župljane pri krstnem kamnu, ki je levo od glavnih vrat. Izdelan je v gotskem slogu in je delo podobarja Vurnika iz Radovljice. Stal je ta krstni kamen tedanjih 152 goldinarjev. Prispevale so tedanje gospe Kališnik Helena 15 gold., Napret Vincencija 5 gold., Ahačič Marija 30 gold. in g. Kajetan Ahačič 30 gold. Ostalo so prispevali po zbirki vsi župljani.

Žent se j šu Ungavov Vožba . . .

Pa ni biv naumn. Ta nej preh je tri deklče ušpegov. Pr ane j bvo to dobro, pr ta druj guno, pr ta treč pa spet kej druiga. Votu j pa tako, de b bva ta nejpreh gospođina, čedna, šparovna, nucna, poj ush tisth felov. k jh ta prale gospođine krvav nucajo. Jo j pa tokle pogruntov. Ta nejpreh je šu u mlekarno. Tie j tri prcjone sira kupu. Tačga s ta debevo kožo. Poj pa hođu vasvat. Nč okroh vogvov, nagliho u hišo, pa koj j povedov, koga j pršu. Jn deklet je malco ponudu. Pr ush treh glih. Poj pa gledov. Ta prva j kožo sira debev ukrej česnva, pa vrgva. „S to nav nč, „j reku Vožba, „ta bo use potrohnava, nav nč šparava!“ Ta druga j sr s kožo vred pojedva. „S to spet nč nav,“ jo j pogruntov Vožba, „ta bo kar tok ana paca, nav nč na vorngo pr jedil poj po hiš država!“ Ta treča j pa sirčk lpo jedva, s kože j pa use lpo postrgava, samo kožco pa u pomije nesva. „Šment, ta pa bo,“ j sklenu Vožba, „nucna je poj čedna, tače jest išem!“ — Poj sta se pa vzeva.

To in ono.

Bog bodi plačnik dobrim ženam in dekletom naše župnije, ki so oskrbele tudi letos obilico nageljnov in dragega cvetja za božji grob in okras velikega oltarja o Veliki noči. Pohvalno je, da se tej lepi akciji pridružujejo tudi Dolinke, Bistričanke in Šentančanke.

Potreb ima naša župnijska cerkev vedno veliko. In vsi tržiški župljani priskočijo, hvala Bogu, vedno radi na pomoč. Cerkevno predstojništvo se zaveda, da so finance marsikaterega posebno v zadnjem času težje in mora biti obzirno. A dve stvari v naši župnijski cerkvi že precej upijeta po prenovitvi. To je predvsem moška kapela, katere beljava je že precej zamazana in orgle, ki pojejo v naši cerkvi že skoro sto let. Orglam bomo pustili dočakati stoletnico, ki ni daleč. Pregledal jih je nedavno g. stolni kanonik dr. Kimovec iz Ljubljane; iz lesenih piščali se je usipala nanj že precej moka in priznal je, da jih more ohranjati in krpiti še kratko dobo edino večša roka organista, ki vse sproti popravi. Imajo po starosti le malo sovrstnic v celi škofiji in so bile res dobro izdelane, da so že toliko prenesle. Par let naj še držijo, potem jih uredimo. Moška kapela pa skoraj ne more več čakati. V naj-

krajši dobi jo moramo urediti. Poslikana bo in lepše steklo v okna mora dobiti. Neki umetnik že dela načrte, ki bodo gotovo vsem župljanom zelo všeč. O vsem tem spregovorimo v eni prihodnjih številkih našega lista. Da se bodo pa lažje zbrali prispevki za poslikanje moške kapele, se bo letos v ta namen pobiralo v pušco pri šmarnični pobožnosti ob nedeljah in praznikih. Saj v večini cerkva to pobiranje vršijo vsako leto in marsikje celo vse dni šmarnične pobožnosti. Pri nas doslej tega ni bilo in vem, da župljani ne bodo zamerili, če skuša cerkveno predstojništvo na ta način olajšati le potrebno zbirko za poslikanje moške kapele.

Šmarnična pobožnost se bo vršila vsak večer ob trideletnem osem. Ob nedeljah, praznikih in prvi ter zadnji dan maja bo šmarnični govor in pete litanije Matere božje, druge dni pa šmarnično berilo in tihe litanije M. b. — Naj med šmarnično pobožnostjo nihče ne postaja pri cerkvi ali na pokopališču. Pri petih litanijah naj poje vsa cerkev!

Oznanila za majnik.

1. Sv. Filip in Jakob, apostola. Ob 6. farna, orglana, sv. maša. Ob devetih v cerkvi sv. Jožefa sv. maša s pridigo za krščansko delavstvo. Vse verno delavstvo, ki je tedaj prosto, je vabljeno, da se svete maše pri sv. Jožefu v obilnem številu udeleži. Zvečer ob tri četrt na osem pričetek šmarnične pobožnosti s šmarničnim govorom in slovesnimi petimi litanijami Matere božje. Ker je ta dan tudi prvi petek bo zjutraj ob šestih sv. maša z blagoslovom, na predvečer od osmih do devetih pa v cerkvi skupna molitev svete ure.

3. IV. nedelja po Veliki noči, praznik Najdenja sv. Križa in prva nedelja v mesecu. Zjutraj pri šesti sv. maši skupno sv. obhajilo za moške, ki naj za lepi majnik v obilnem številu pristopijo k mizi Gospodovi.

4. Sv. Florijan, zaobljubljeni praznik za vso našo župnijo. Ob šestih zjutraj je sv. maša z blagoslovom. Ob osmih je sv. maša za požarno brambo pri oltarju sv. Florijana. Ob devetih se prične pomikati, ob vsakem vremenu, procesija po običajni poti in po navadnem redu. Takoj po procesiji je slovesna sv. maša z leviti. Ves teden je, v smislu obljube, sv. maša zjutraj ob šestih z blagoslovom. Pri šmarnicah so na dan sv. Florijana slovesne pete litanije.

10. V. nedelja po Veliki noči. Službe božje kot navadno.

Križev teden. V ponedeljek gre procesija k sv. Jožefu, v torek k sv. Ani, v sredo k sv. Juriju. Odhod iz župne cerkve je vse tri dni takoj po šesti sv. maši, to je ob pol sedmi uri. Te tri dni bo v župni cerkvi prva sv. maša ob pol šesti uri, druga ob šestih.

14. Vnebohod Gospodov, zapovedan praznik. Ob šestih in desetih je sv. maša z dvema blagoslo-

voma. Ob desetih je peta sv. maša. Pred deseto sveto mašo se vršita običajni procesiji iz Doline in od Sv. Anc.

15. Pričetek devetdnevnice na čast Svetemu Duhu. Po šmarnicah se bo vršila vsak večer predpisana molitev na čast Svetemu Duhu.

17. Nedelja v osmini Vnebohoda. Službe božje kot vsako nedeljo.

23. Binkoštna vigilija. Strogi post: zdržek mesnih jedi in pritriganje v jedi. Po šesti sv. maši je blagoslov krstne vode in nato peta sv. maša.

24. Binkošti, zapovedan praznik in nedelja. Ob šestih in desetih sv. maša z dvema blagoslovoma, ob osmih z enim. Pred deseto sv. mašo, ki je slovesna z leviti, je klicanje sv. Duha. Pri šmarnicah so slovesne pete litanije Matere božje. Udje bratovščine sv. Duha dobijo danes ali katerikoli dan v osmini popolni odpustek pod navadnimi pogoji.

25. Binkoštni ponedeljek, nezapovedan praznik. Sv. maše v župni cerkvi kot ob nedeljah. Takoj po šesti sv. maši gre iz župne cerkve ob vsakem vremenu procesija k Sveti Ani, kjer bo sv. maša s pridigo.

26. Binkoštni torek. Ob šestih orglana, farna sv. maša.

27., 29. in 30. kvaterni dnevi z običajnimi zahtevami glede posta.

31. Praznik sv. Trojice in kvaterna nedelja. Ob šestih in desetih sv. maša z blagoslovom. Zadnji dan za prejem velikonočnega sv. obhajila! Pred cerkvenimi vrati pušca za reveže Vincencijeve konference. Od devetih do desetih pred izpostavljenim Najsvetejšim ura molitve za duhovnike. Zvečer sklep šmarnične pobožnosti z govorom, slovesnimi litanijami in z zahvalno pesmijo. Po končani večerni pobožnosti običajno darovanje za vsakoletno slovesno mrtvaško opravilo za pok. farane, ki bo naslednje jutro.

Shode cerkvenih organizacij nadomestuje v maju šmarnična pobožnost.

Mesečna šolska sv. spoved: Za meščansko šolo 9., za dečke osnovne šole 23., za deklice osnovne šole 30. Vedno popoldne ob treh in drugo jutro po osmi sv. maši skupno sv. obhajilo.

Župnijska kronika za marec 1931.

Marca v naši župniji rojenih: 11.

Marca v naši župniji poročeni:

1. **Vidic Peter**, mesar, Tržič 79, rojen v Kranjski gori in **Šemič Jožefa**, kuharica, Tržič 79, rojena na Blokah, poročena v Tržiču 2. marca.

Marca v naši župniji umrli:

1. **Kopač Peter**, sin predilniškega delavca, rojen v Tržiču 23. 2. 1931, umrl v Tržiču št. 189, 18. marca.
2. **Jelar Peter**, sin delavke, rojen v Dolini 16. 3. 1931, umrl v Dolini 19. marca.
3. **Ahačič Marija**, hči delavca, rojena v Tržiču 25. 3. 1931, umrla v Tržiču 37, dne 25. marca.

Marčna poročila od drugod:

1. **Peternel Alojzij**, sin Terezije, rojen pri Sveti Ani 7. 6. 1917, umrl na Bistrici, župnija Podbrezje, dne 9. marca.

Za predstavnika in založnika: **Anton Vovk**, župnik v Tržiču. Za urednika v Ljubljani: **Dr. P. Guido Rant**, O. F. M. Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: **Srečko Magolič**.